

ÅRET VAR 1967

Hans Bergström

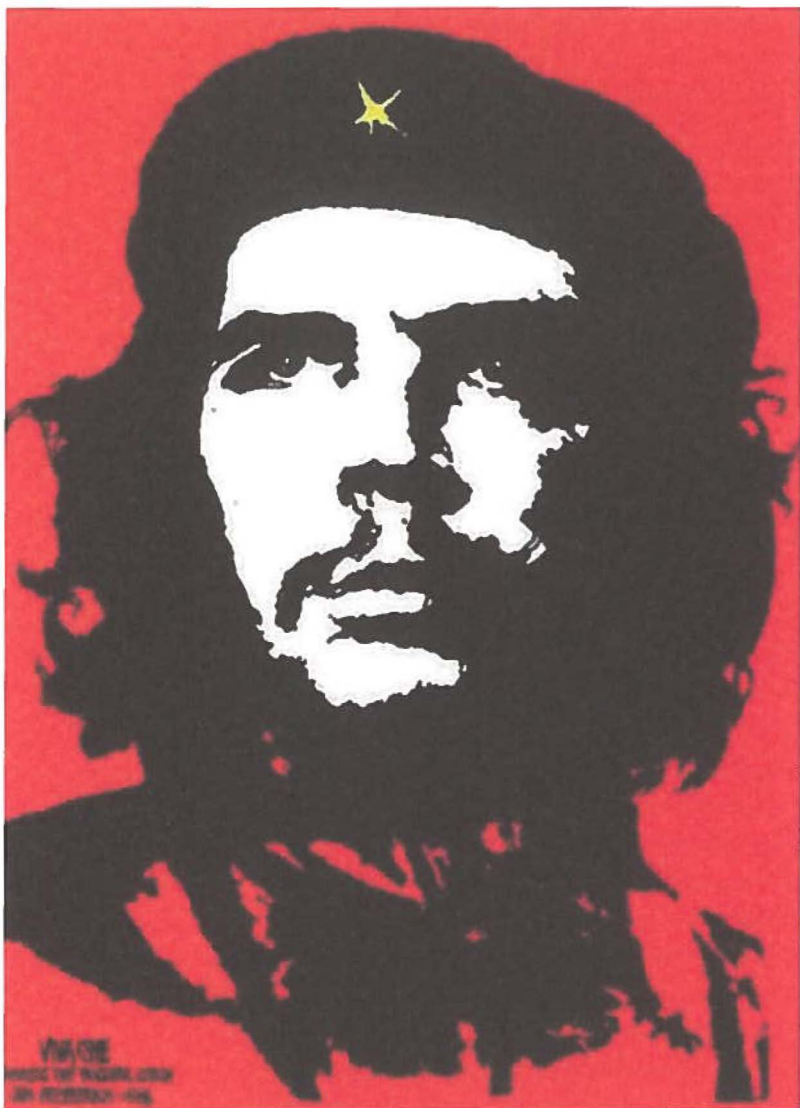
1967. På uppsatsskrivningen för studentexamen det året var ett av ämnena "Förenta staternas, Sovjetunionens och Kinas Vietnampolitik". På det temat vanns Aftonbladets pris för "Årets bästa A-uppsats i Sverige" av en blyg gosse från norra Värmland, som tog studenten vid Torsby Läroverk (som det ännu hette). En kulturreporter från Stockholm kom på besök till Torsby, via Fryksdalsbanan, för att förundrad fråga: Hur vet man något om världen i dessa skogsbygder?

Men, sannerligen, hade världen kommit även till Värmlands skogsbygder. Vietnamkriget var visserligen långt borta, men bröt in i medvetandet med stor kraft och blev präglade för en ny ungdomsgeneration.

Synen på Amerika som frihetens stamort och beskyddare, stark i Värmland varifrån 100 000 människor hade utvandrat till Det Nya Landet, vek successivt för uppfattningen till vänster att Amerika var en imperialistisk supermakt som med våld förkvävde folkens frihetssträvanden. Avkolonialiseringen i Afrika hälsades som en väldig befrielse och stort, men delvis naivt, hopp ställdes till de nya ländernas ledare. Men apartheidregimen i Sydafrika bestod och väckte vrede. "U-länderna" var ett begrepp som manade till solidariskt bistånd. Ulla Lindström avgick som statsråd 1966 i protest mot att den stränge finansministern Gunnar Sträng hindrade uppfyllandet

Klaraborg, flitigt använd för undervisning under filialens tid.

Che Guevara, på många students vägg under 1960- och 70-talen.

av målet om en procent av BNP i bistånd.

I oktober 1967 dödades revolutionären Che Guevara i Bolivias djungel, och en ikon var född. Det berömda fotot av honom, världens mest kända porträttfoto, hängde på många väggar även i studentrum i Karlstad. "De svarta pantrarna" i USA väckte motsvarande idealistiska romantik hos många i min ålder. Pantrarna grundades som organisation i oktober 1966. Jag har ännu en meter i bokhyllan med böcker om de svarta pantrarna, del av ett geologiskt lager från åren kring 1967.

Jag minns ännu inledningen av mitt för stäm-

ningsläget föga lämpliga taktal till lärarna under studentbalen på Björmidet i Torsby i maj 1967. "Vi sjöng när vi gick in om 'den ljusande framtid som är vår'. Vietnam, Sydafrika, Folkdemokratiernas Östeuropa och raskravallernas USA påminner oss om en värld som sannerligen inte är ljusnande."

Prag, Nixon och studentpolitik

Världen trängde på och skakade om. Men alla blev för den skull inte marxister, i vart fall inte av den ryska sorten. I augusti 1968 trängde Sovjetarmén in med tanks på Prags gator, och knäckte Alexander Dubceks dröm om en "socialism med mänskligt ansikte". I november det året vann Richard Nixon presidentvalet i USA.

Jag har heller inget minne av att ropet på "revolution" dominerade sinnena hos pionjärgenerationen på universitetsfilialen i Karlstad. Visst kom någon trubadur till kårhuset Klaraborg och sjöng revolutionära sånger (tror det var Fred Åkerström?). Men i kårvalet fördelades rösterna ungefär lika, en tredjedel var, mellan Liberalerna, Socialisterna och FAK (= Fackliga kårpartiet). Som initiativtagare till Liberalerna måste jag 50 år senare medge att FAK var det mest vettiga, att som ung studentkår fokusera på de studentfackliga frågorna och att forma en miljö för social inkludering och trivsel. Så skedde väl också i praktiken, även efter den imponerande Kjell Fredrikssons initiala insats för att bygga en studentkår för Karlstad som universitetsmiljö. Enskilda utbrott skedde i ungdomlig symbolpolitik för sin tid, som när vi från kårfullmäktige beslutade återta statusen som hedersledamot för Zarah Leander.

När Utrikespolitiska föreningen, grundad av den allestädes närvarande Anders Ek, kallade till möte om världen – i konfrontation med den från Stockholm inbjudne kapitalistsymbolen Stig Ramel – kom fem personer. Den milde och kloke Ramel stannade snällt för ett stilla samtal vid kaffebordet på Klaraborg, på lugnt svenskt vis.

Det amerikakopierade SDS, Students for a Democratic Society (i realiteten en socialistisk motrörelse med diffust revolutionärt program, grundad på amerikanska universitetscampus), uppstod även i

Klaraborgs herrgård, studentkårens hemvist.

Karlstad men i begränsad skala. Kårhusockupationen i Stockholm 1968 gick, som jag minns det, närmast spårlöst förbi (någon fars lär ha uppförts, men sannerligen inte med något större studentstöd). Det var en för absurd och teatralisk tanke att studenterna i Karlstad skulle dramatiskt ”ockupera” Klaraborg. Studenterna hade ju redan Klaraborg, och med känslan att vi därifrån styrde hela universitetet. Den verkliga universitetsförvaltningen, ledd av Bengt Nylander, var anspråkslös och höll till i några kontorslokaler som få kände till och som sannerligen inte hade imposansen av universitetsledningarnas byggnader i Uppsala och Lund.

Framstegsoptimismen utmanad

Men även om det var blott en fläkt som blåste in över den nyskapade universitetsfilialen, förbådade denna fläkt en historisk vindkantring. När man är mitt inne i ett skeende är sådant svårt att se. Känslan av ”brytningstid” finns säkert i varje generation, fast den bara genomgår samma lätt svindlande vuxenblivande som alla tidigare studentgenerationer. Men 50 år efteråt står det klart att 1967/68 representerade något mer än den vanliga generationsväxlingen. Det rörde sig

verkligen om en brytning mellan två tidsåldrar.

En aspekt gäller den självklarhet med vilken tillväxt, framsteg och modernitet dittills hade omfattats. Visst fanns det hårda politiska strider även innan, med folkomröstningen om ATP som främsta exempel. Men de hölls inom en gemensam föreställningsram om ekonomisk tillväxt, snabb urbanisering och modernisering som både givna och goda. Jag minns ännu den fantastiska känslan, född 1948, från min uppväxt i norra Värmland när vi fick bil, varmvatten, badkar – ja så småningom även WC inomhus och Television. Det brusade vilt i den svartvita tv:n under fotbolls-VM 1958 – där Bror Mellberg från mitt Ambjörby var slitvarg i det svenska landslaget – men vi var fascinerade. ”Det snöar över Malungsskogen”, förklarade en skämtare bruset. Mina morbröder, dugande entreprenörer och folkrörelsemänniskor, flyttade med stor optimism till städer som Karlstad, Eskilstuna och Uppsala. Där fanns den löftesrika framtiden. Tanken att framstegen var osäkra eller problematiska slog ingen. Vi som fick nybyggda studentlägenheter på Orrholmen i Karlstad njöt stort av det självständiga hushållet. Sällan har 24 kvadratmeter av modernitet känts så frihetsberusande.

SJ:s fryksdalspolitik kritiseras av studenter

Anders Ek och Hans Bergström – nationalekonomistuderande vid universitetsfilialen i Karlstad – är mycket kritiska mot SJ:s 1965 publicerade utredning kring Fryksdalsbanan. Kritiken framförs i den tvåbetygssuppsats kring de trafiksvaga järnvägarnas avveckling, med Fryksdalsbanan vald som särskilt exempel, som de båda studerandena nu färdigställt.

Ek och Bergström menar, att SJ:s utredning i alltför hög grad baserar sig på företagsekonomiskt tänkande och i för liten utsträckning tar hänsyn till sam-

hällsekonomiska aspekter. SJ baserar sin metodik på 1963 års trafikbeslut i riksdagen, i vilket det sägs, att varje trafikgren i princip bör svara för sina egna kostnader. Men riksdagsbeslutet innehåller också, påpekar Ek och Bergström, en politisk målsättning om en viss minimistandard för kommunikationssektorn, där det sägs, att målet för trafikpolitiken bör vara, att för landets olika delar trygga en tillfredsställande transportförsörjning till lägsta möjliga kostnader.

- I den mån det inte med kravet på kostnadsäckring går att lämna en viss bygd den trafikservice, som från samhällets synpunkt är rimlig, bör ersättning till trafikföretaget utgå av allmänns medel, säger det i propositionen.

Syttlet med uppsatsen har varit, att mot en allmän bakgrund av den svenska transportstrukturen och dess förändringar granska dessa förändringars konsekvenser för de trafiksvaga järnvägarna, ur metodsynpunkt granska SJ:s långsiktiga planer och samhällets allmänna trafikpolitik utgör, diskutera de samhällsekonomiska konsekvenserna av den tillämpade utredningsmetodiken samt att skissera alternativa metoder för utredningar, som kan ge samhällsekonomiskt rationella beslut på området.

Efter redogörande för de allmänna bakgrunderna – de trafiksvaga järnvägarna, 1963 års trafikbeslut och dagalaget – presenteras Fryksdalsbanan och utvecklingen kring denna. Man konstaterar, att SJ avser att göra en ny utredning om Fryksdalsbanans lönsamhet under 1971 och att samma metoder som 1965 års utredning gjordes efter principiellt kommer att användas.

Man presenterar vidare en sammanfattning av 1965 års utredningsresultat, enligt vilket persontrafiken på banan skulle upphöra och läggas över på landsvägsbussar. Sedan dess har det klar-

Redan tidigt kom uppsatsskrivande och forskning att knyta an till värmländska förhållanden och behov. Här ett exempel från NWT (15 januari 1971) i en uppsats i cost-benefit-analys av två unga Karlstadsstudenter, som visade att SJ:s kalkyler bakom akut hot om nedläggning av Fryksdalsbanan var alldeles för snåva. Banan lever än, med stigande trafikunderlag på senare år!

Men med 1968 som det stora symbolåret ändrades detta. Västvärldens riktning blev ifrågasatt på djupet. De stora folkomflyttningarna följdes av en reaktion, kallad "gröna vågen". Kärnkraften förvandlades från framtidens energikälla till symbol för ett otäckt, omänskligt stordriftssamhälle. Funktionalismens nya förorter, snabbt byggda i "miljonprogrammet", hade framstått som en futuristisk framtidsdröm och med lägenheter försedda med alla bekvämligheter, men kom nu att uppfattas som en mänsklig mardröm av tristess och längtan till något mer genuint. "Statarlängorna står upp", sa Hasse & Tage och träffade en nerv i det nya folkmedvetandet.

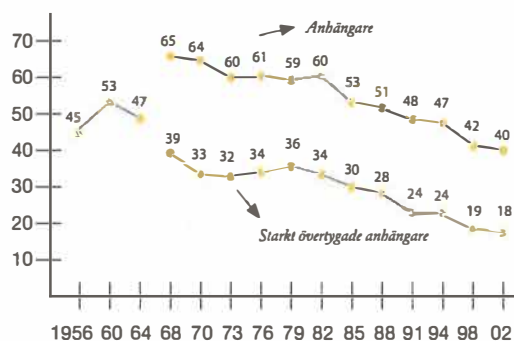
Tillväxten, marknadsekonomi, superrationaliteten från *De stora programmets tid* (titeln på statsvetaren Björn Wittrocks bok om 1960-talet) möttes av bakslag. Löntagarfonderna blev symbolfrågan för vänsterns attack på "kapitalismen". Kärnkraften blev motsvarande symbol för "storskalighetssamhället". I den snabba industrialiseringens och modernitetens Sverige växte det gamla bondeförbundet, omdöpt till Centerpartiet, till 25 procent av väljarkåren, under ledning av en färdig färbonde från Ångermanland.

Från miljonprogram till oljekris

Oljekriserna 1973 och 1979 slog hårt mot just Sverige, med dess stora oljeimport och exportberoende industri. Det visade sig att tillväxt och ekonomiskt framåtskridande inte alls kunde tas för givna. Medan den årliga tillväxten i Sverige under "det långa 50-talet", perioden 1951-70, låg på fyra procent per år, under första halvan av 1960-talet rentav fem procent per år, sjönk den under de följande 20 åren, 1971-90, till hälften, två procent per år. Sverige hamnade liksom många andra länder i ett tillstånd av "stagflation", med hög inflation och relativt hög arbetslöshet samtidigt. Keynes ekonomiska teorier om att staten kunde finjustera konjunkturerna fungerade inte längre, efter att i många år ha tagits för givna.

Landet blev därvid också svårare att regera. Inflation, budgetunderskott och även stora underskott i bytesbalansen tvingade fram betydligt svårare politiska beslut än under de år då frågan mest var

huruvida de offentliga utgifterna skulle få öka med sex procent eller blott fyra. Förtroendet för politikens förmåga försvagades. Den andel svenskar som kände sig identifierade med ett visst politiskt parti, unikt hög i jämförelse med andra länder, sjönk – från 65 procent år 1968 till 40 procent 2002. Även Sverige fick regeringsskiften och regeringskriser, efter 44 år med ett och samma parti vid makten. Nya partier bildades – först Kristdemokraterna som en reaktion mot 1960-talets sekularisering, sedan Miljöpartiet som en uppföljning på kärnkraftsomröstningen 1980, senare Ny Demokrati och Sverigedemokraterna som en nationalistisk reaktion på migrationsvågorna från utomeuropeiska länder. Vår statsminister mördades, liksom vår folkkära utrikesminister. Det blev sannerligen en ny tid.

Människors identifikation med ett särskilt politiskt parti har minskat i Sverige från 1960-talet och framåt. Källa Sören Holmberg - Henrik Oscarsson: Väljare. Svenskt väljarbeteende under 50 år (2004), s 258.

"Hej, mitt namn är Bror"

Allt detta anade vi bara 1967. Så sent som året innan, 1966, hade Herbert Tingsten publicerat sin bok *Från idéer till idyll*, med tesen att politiken i den framgångsrika välfärdsstaten hade övergått från ideologisk strid till teknokratisk förvaltning och att detta var en god sak. Tingsten förespråkade samlingsregering, eftersom alla ändå var ense om grunddragen i politiken.

Men anade gjorde vi. Det fanns en anda av ny tid i luften, som känsliga ungdomssinnen kunde uppfatta. Dess mest bestående drag var *auktoritetsuppror*.

Professor Bror Rexed, född i Gunnarskog och med

mjukt värmländskt tonfall, tog just 1967 det starkt symbolladdade steget att som tillträdande generaldirektör för Medicinalverket utropa Du-reformen; "Hej, mitt namn är Bror." En äldre generation mötte nog initiativet med misstro. Jämsides med social mobilitet var Sverige ett rätt strukturerat och auktoritetsbundet samhälle. Språket hade sin betydelse. Gränsen mellan "Ni" och "Du" var betydelsebärande. Våra manliga lärare tilltalade vi självklart, när jag gick i skolan i Klarälvdalen, med "Magistern" och de två kvinnliga lärarna med "Fröken", fast de var gifta. Lärarens auktoritet i klassrummet var självklar. Läraren var också försedd med social status och en läroverksadjunkt, med hög ämnesutbildning, med god relativlön.

Allt detta kom nu att ändras. Som så ofta gick reaktionen för långt. Under temat "Ökad jämlikhet" kom lärarnas relativlöner efter skatt att sänkas dramatiskt på 1970-talet. Detta var ett utflöde av 1968 års vänstervind. Alva Myrdal presenterade rapporten "Ökad jämlikhet" på den socialdemokratiska partikongressen 1968. Den följdes av marginalskatter på uppåt 80 procent, i kombination med ensidiga "läglönesattningar" i avtalsrörelserna. Ämneslärarna var bland de grupper som nu skulle "proletariseras", gå från ställning som uppburna professionsbärare till "löntagare bland andra". Med auktoritetsupproret förvandlades lärarna gradvis från lärare till "kompisar". Flera timmar av språk ersattes på högstadiet av besök från folkrorelser. Lärarutbildningen försämrades, respekten för ämneskunskaper försvagades. Den svenska skolans nedgång inleddes.

Göteborgs fadderskap för filialen

Men sådana processer tar tid. I Karlstad 1967 levde ännu de gamla, djupt ämneskunniga och av äkta utlärningsglädje präglade lärarna. Göteborgs universitet tog sitt fadderskap för filialen i Karlstad på största allvar, som jag minns det. Arne Wählstrand kom och höll oefterhärmliga föreläsningar om kommunalrätten, i mitt huvudämne statsvetenskap. Motsvarande kvalitet på de tillresande lärarna mötte vi i ett ämne som statistik. I statsvetenskap sattes vi av en entusiastisk krets från Göteborg – med Stig Hadenius, Lennart Weibull och Sören Holmberg – på att mäta och kategorisera

innehållet i de värmländska tidningarna genom 100 år och skriva uppsatser om våra resultat. Vi kände att vi som unga studenter befann oss vid forskningsfronten av moderna, kvantitativa forskningsmetoder inom samhällsvetenskapen. För tre betyg i statsvetenskap fick jag ta tåget till Göteborg, för seminarier under ledning av docenten Björn Molin (sedermera statsråd) och muntligt litteraturförhör från professor Jörgen Westerståhl. Det var vänligt men stort.

Känslan att föras nära forskningsfronten gällde även för nationalekonomin, där Bengt Mattsson stimulerade oss till uppsatsämnen i hans specialgebit, cost-benefitanalys. Tillsammans med den tidigare nämnde Anders Ek skrev jag en tvåbetygsuppsats som med hjälp av de nya redskapen visade att Fryksdalsbanans av SJ nedläggningshotade järnväg i själva verket var lönsam, om man tog hänsyn till vad den sparade av olyckor på vägarna, etc. Den legendariske skol- och kommunalmannen Holmes Eriksson uppe i Torsby var glad över hjälpen. Han och andra såg den nya universitetsmiljön i Karlstad som ett stöd för Värmland. Så har det förblivit, med ett ovanligt konstruktivt samspel mellan universitetet och regionen.

Jag kan inte bedöma hur det var i andra universitetsämnen, men tror att där fanns samma entusiastiska vilja från Göteborg att hjälpa sin nya skyddsling till en bra start.

Starkt tryck på högre utbildning

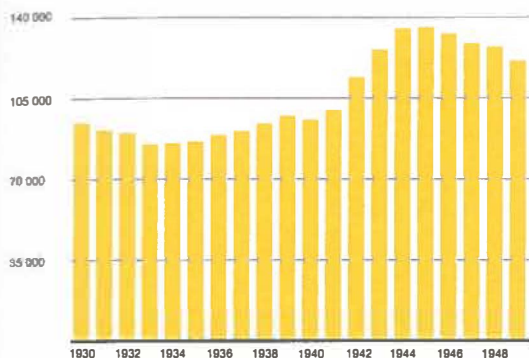
1967/68 var en brytningstid, och omvärlden slog in, med ungdomsuppror, nya ekonomiska tider och en förändrad världsbild. Men bakom universitetsfilialens tillkomst låg även påtagliga demografiska faktorer.

Vi fyrtiotalister var en stor generation och av denna stora generation gick en historiskt hög andel vidare till högre studier. Systemet var på väg att sprängas av den rena volymen av tryck på högre utbildning.

Toppåren 1944 och 1945 föddes 135 000 i Sverige – en uppgång med 58 procent från födslarna under det tidiga 1930-talet.

Det var inte bara det att efterkrigsgenerationerna var stora, jämfört med de tunna 30-talisterna (de som föranlett makarna Myrdals bok *Kris i befolkningsfrågan*, 1934). Den andel av dem som gick vidare till

Antalet födda barn i Sverige under 1930- och 40-talen. De blivande "fyrtioalisterna" märks tydligt i statistiken.

högre studier formligen exploderade. Först skedde det genom att systemet med folkskola/fortsättningsskola/realskola bröts upp. Hemma i Nordvärmaland var vi pionjärer för att testa den nya nioåriga skolan i namn av "enhetsskolan", med den legendariske rektorn i Sysseleback, Lars Elam, som drivande kraft. Grundskolan blev sedan namnet på den obligatoriska skolgång om nio år som började införas 1962. Alla i en årskull skulle nu gå igenom den, medan ännu på 30-talet mindre än en tiondel av varje årskull studerade utöver folkskola.

Nästa förändring skedde för de gamla läroverken. Ännu 1964, när jag började på dåvarande Torsby läroverk, var det lite exklusivt att ta studenten. Inte så få pojkar kom klädda i kostym och slips, någon rentav med käpp, som en markering av hög självuppfattning och status för den som gick på Läroverk. Hyggligt goda betyg från grundskolan krävdes för att bli antagen. Ritualerna kring studentexamen, med ditresa examinerare – under den skrämmande beteckningen "censurer" och med full makt att underkänna oss - som verkligen höll muntlig tentamen med hög anspänningsnivå för oss elever, bekräftade att vi verkligen gjort en prestation. Som alla som tog studentexamen på det gamla viset minns jag ännu 50 år senare precis vilka ämnen jag kom upp i för muntligt förhör (matematik, biologi och samhällskunskap). Att sedan köras runt med studentmössa i lilla Torsby samhälle var ännu något av en klassmarkör, även om många av oss nu kom från hem där ingen förälder hade mer än folkskola.

I Tage Erlanders anda hade socialdemokraterna som valaffisch på 1950-talet "Begåvad men fattig, ge honom chansen". Min far var en typisk socialdemokrat av sin generation – ordförande i arbetarekommunen, ordförande i nykterhetslogen och ordförande i skolstyrelsen i dåvarande Norra Ny kommun. Skolan var hans stora engagemang. Han och min mor var båda begåvade, men var båda äldsta syskon i stora syskonskaror som krävde tidigt ansvar; sexårig folkskola var det enda uppnåeliga, möjligen med "fortsättningsskola". Nu skulle deras barn få chansen, också med hjälp av 1960-talets stora studiemedelsreform. "Det är bra att ha fil-kanden i botten", manade min far.

Ännu under den första efterkrigstiden var det blott fem procent av en årskull som tog studentexamen. 1968, slutåret för den gamla typen av studentexamen, hade andelen ökat till 20 procent (25 procent om vi inkluderar handels- och teknikstudenter). Och det var bara starten på en utveckling mot i realiteten närmast obligatorisk 12-årig skola.

Ett lagom stort steg

Universitetsfilialen i Karlstad var en del av lösningen på denna anstormning. Den var därtill del av en strävan efter utjämning av livschanser över landet. Begåvade och ambitiösa studenter hade tidigare lämnat Värmland, för att bege sig till Uppsala eller Lund. Det var ett väldigt steg för barn från skogsbygder. "Värmlands nation" blev förmodligen en räddning av hemhörighet för många. Men i den nya miljön fanns säkert även ensamhet, penningbrist och frestelser i form av alkohol som kunde förstöra liv.

När universitetet kom till Karlstad var det som en skänk från ovan för oss som kom, lite blyga, från skogsbygderna. Stegen från byskolan i Ambjörby till högstadiet i Stöllet till läroverket i Torsby till universitetsfilialen i Karlstad var lagom stora – inte så skrämmande och åtskilligt fascinerande. Vi var fortfarande i vårt älskade Värmland. Det var lätt att åka hem någon helg. Några av oss hade skaffat begagnad bil. Själv hade jag köpt en liten röd engelsk BMC till billigt pris. Den var praktisk och tuff; att elektroniken var överkänslig för regn och fukt fick man ta för det låga

priset. Egen etta, en liten bil och frihet, frihet, frihet – det var svindlande. Det nya studiemedelssystemet, beslutat av Riksdagen 1964, gjorde det möjligt även för oss som inte kom från välbärgade familjer.

Så var universitetsfilialen också en del av tidens jämlikhetssträvan. Det skulle vara överkomligt att gå på universitet, även för många barn från glesbygder långt från Uppsala och Lund. Att lokalerna till en början var utspridda och temporära, och kårhuset lite sjabbigt, betydde föga. De låg i gengäld mitt i stan, vilket var ett stort plus. Jag förblir skeptisk till att förlägga campus långt utanför stan...

Tack för filialtiden

Det bör tilläggas att vi som började på universitetsfilialen 1967 har anledning att vara tacksamma över de livsförutsättningar som gavs av den miljö och den tid i vilken vi råkade hamna med våra liv. Den kollektiva

resan för Sverige blev förvisso mindre idyllisk och självklar än vad den tedde sig i Tingstens beskrivning 1966 av landet Idyllien. Men som individer gavs vi en kombination av trygghet och möjligheter som var mycket privilegierad, om man ser det i ett historiskt och jämförande perspektiv.

Vi trivdes i Karlstad och vi trodde på att samhället skulle behöva oss när vi var färdiga med vår utbildning. När vi gick ut, var det ännu relativt lätt att finna jobb. Vi har inte behövt göra tjänst i något krig under de 50 år som passerat, ett långt och fullt aktivt liv. Alla har väl fått bära de privata kors som livet rymmer, men om vi 2017 blickar tillbaka 50 år tror jag de allra flesta av oss kan säga: tack för de livsförutsättningar vi gavs, för de viktiga åren på universitetsfilialen i Karlstad och för att vi fått leva i just denna epok i detta land – och med en minnesrik början i vårt kära Värmland.

Peter Olausson (redaktör)

UNIVERSITETS-
FILIALEN
I KARLSTAD
1967-1977

Glimtar från akademins första år

Det var på Tage Erlanders tid, när Beatles, Vietnam och flower power blev begrepp också i rekordarens Sverige och bruksexpansionens Värmland. Utbildningen byggdes ut för stora ungdomskullar och Karlstad fick sin universitetsfilial med start hösten 1967. 50 år har gått och Karlstads universitet är numera fullvuxet, med omkring 18 000 studenter.

Det här är en bok om hur allt började och om hur Karlstad kom på den akademiska kartan. De som var med berättar om det politiska spelet bakom besluten men också om filialtidens jazzkvällar och lymmeltåg, jeansadjunkter och grupparbetspedagogik. Det var en tid och en miljö som kom att forma många människors öden – deras karriärer, kärlekar, framtider. Livet började på Klaraborg.

ISBN 978-91-7063-801-5

REDAKTION

Peter Olausson (redaktör), Ingrid Hansson, Curt Räftegård

TRYCK & LAYOUT

Universitetstryckeriet, Karlstad 2017

UTGIVARE

Karlstads universitet

TEKNISKA DATA

Inlaga papper: Munken lynx rough

Teckensnitt: Garamond BE

Illustrationer om inget annat sägs från

Karlstads universitets arkiv

OMSLAGSFOTO

”Sverige som älgkon i våra hjärtan”, Karl-Olof Björk. Foto Martin Lindkvist

ISBN

978-91-7063-801-5